

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Sebastiani Henrici Penzingeri, Consistorialis
Passaviensis, Decani, & Parochi in Trauttmanstorff ad
Laitam Bonus Ordo Triplicis Formatae Concionis Moralis In
Omnia Festa Sanctorum In Amplissima ...**

Penzinger, Sebastian Heinrich

Solisbaci, 1698

Concio Prima. Textus: Lucerna corporis tui, est oculus tuus. Lucæ cap.11.
Thema: Intentio bona, dat formam operi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51763](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51763)

IN FESTO SANCTI MARTINI.

CONCIO PRIMA.

Lucerna corporis tui, est oculus tuus. Lucae II. Textus.

Intentio bona, est operum forma, & re- Thema.
ctitudo.

Qua, recta fluit, modò canalis, vel alveus, per quem Exordium.
ducitur, rectus fuerit, *Recta à recto*, inscribit Aca-
demicus: Hominibus dictum est: *ut aquae dilabimur.*
2. Regum 14. Operationes, & opera hominum re-
cta, meritoria, multum valentia erunt, si canalis, id
est, ductus rationis, intentio recta, bona, ac iusta fuerit; audia-
mus Scripturam: *Omni studio custodi cor tuum,* (intentionem Textus Sacrae
inquam) *ex ipso vita procedit.* Prov. cap. 4. *Omnis gloria filiae* Scripturae.
Regis ab intus: ab intentione inquam, canit David Psalmo 44.
Cum quaesieris Dominum Deum tuum, invenies eum, si tamen to-
to corde quaesieris. in Deuteronomio cap. 4. Praclare Sancti SS. Patres.
Patres: *Intentio est, quâ facimus quidquid facimus, quae si mun-*
da fuerit, & recta, & illud aspiciens, quod aspiciendum est, om- S. Augustin.
nia opera nostra, quae secundum eam operamur, necesse est bona
sint. docet S. Augustinus Serm. Domini in monte lib. 2. cap.
12. & iterum tractatu in Matth. 6. Si lumen, quod in te est &c.
Quod non bonâ intentione facis, non tibi proderit, quia quomo-
do fecerit, non quomodo illud evenerit, tibi reputabitur. Possu-
mus esse voluntate pares, qui facultate sumus impares, multum
dedit Zachaeus, qui dives erat, & multum habebat; vidua illa,
qua

(T) 2

qua

- Hugo Villo-
rinus. *qua duo minuta immisit, parum habuit, tamen tantum dedit, quantum Zachaeus, minores facultates ferebat, sed parem voluntatem habebat, si attendas qua dederunt, diversa invenies, unde dederunt, paria invenies. Ita Hugo Victorinus lib. 2. de sacram. c. 6. Uberior est numerus è parvo, quam thesaurum è maximo, quia non quantum datur, sed quantum resideat expenditur; non ergò quod fastidio expuas, sed quantum devotioni conferas, estimandum est. docet S. Thomas lib. de viduitate. Appositè Venerabilis Beda in Marci 12. Non substantiam offerentium, sed conscientiam pensat, nec perpendit, quantum in ejus sacrificio, sed ex quanto proferatur. Conformiter Victor Antiochenus in Marci 12. Neque enim DEUS tam numeros magnitudinem considerat, quam animi alacritatem, & magnitudinem ponderat. Hinc S. Ignatius Lojola regist. 17. summat. constitutionum, hoc documenti tradit: Omnes rectes habere intentionem studeant, non solùm circa vita sua statum, verùm etiam circa res omnes particulares. Et S. Laurentius Justiniani tractatu de Regim. Prælat. cap. 22. In cunctis operibus, quicunque animi salutem exoptat, intentionis sua componat tutum, & ad illum, quem divina lex mandat, dirigat finem, ut non casso labore desudet. Intentio imponit speciem operationi. tradit Dionysius Carthus. Serm. quomodo Sacramentum Altaris sit suscipiendum. Omne, quod datur Deo, ex dantis merite pensatur. scribit S. Gregorius lib. 21. moralium c. 8. & iterum hom. 5. in Evang. Cor, & non substantiam pensat, nec perpendit quantum ejus sacrificium, sed ex quanto proferatur. Et iterum lib. 28. moral. c. 6. Lucerna itaque corporis est oculus, quia per bonæ intentionis radium merita illustrantur actione.*
- S. Ambrosius *Operationes nostra commendantur affectu. inquit S. Ambrosius lib. 1. de Jacob, & vita beata cap. 8. & in moralibus habet: sicut fabrica columnis, columnæ autem basi innituntur, ita opera nostra in virtutibus, virtutes autem in intentione intimè subsistent.*

Optimè S. Bernardus de internâ domo cap. 8. *Totum meritum est in voluntate, quantumvis tantum mereris; fac ergo magnam voluntatem, si vis habere magnum meritum.* Et iterum in sententiis: *Sicut decor corporis in facie, sic decor totius operationis anima consistit in intentione.* Oblata Deo non pretio, sed affectu pensantur. inquit Salvianus in Ecclesi. Concludo cum Divo Hieronymo epistola 14. ad Celantiam: *Nescit religio nostra personas accipere, nec conditiones hominum, sed animos inspicit singulorum.* Omnia vilia cum charitate facta, *fiunt aurea.* docet S. Anselmus in cap. 13. ep. 1. ad Corinth. invocata S. Spiritus gratiâ, desuper Conceptus placeat audire.

S. Bernardus

Salviana.

S. Hieronym.

S. Anselmus.

CONCEPTUS I.

Deus sapientissimus & providissimus, qui omnia in sapientia fecit, nihilque sine mysterio operatus est, in creatione mundi omnium primò, & ante alias creaturas fecit lucem: *Dixitque Deus, fiat lux, & facta est lux, & vidit Deus lucem, quod esset bona, & divisit lucem à tenebris, appellavitque lucem diem.* &c. Cur omnium primò Deus creavit lucem? Lux cæteris operibus creatis tribuit complementum, & venustatem, lux monstrat colorum elegantiam, rerum precium & valorem, mediâ luce fructus congregantur, labores rectè & utiliter perficiuntur: Lucem ergo sapientia divina fecit omnium primò, ante alias creaturas, quasi lux reliquarum creaturarum, ad esse, & valorem suum, antesignana esset, dux, & operatrix. Quod lux di ei, & cæteris terræ creaturis prodest, tantum prodest, & tribuit utilitatis animi operibus, Intentio bona, voluntas bona; quod lux terræ tribuit incrementi, hoc commodi præstat nostris operibus intentio: audiatur Laurentius Justinianus de discip. morali cap. 24. col. 3. *Sicut auri exigua massa magnum superexcedit cumulum vilis cujusque metalli, ita pauca opera perfecta, cum incendio pura charitatis, in conspectu conditoris magis fulgent, & gratiora sunt, quam multorum exercitia laborum prodeuntia ex radice negligentia, & de fonte intentionis incultæ.* Uti ergo

Confirmatio.

(Tt) 3

ante

ante omnem creaturam Deus lucem creavit, & praeiussit, sic omnibus operibus, bona intentio, lux mentis praeiussenda est, ut nostra opera sint Deo placita, nobisque meritoria.

CONCEPTUS II.

Ipsemet Christus Lucæ II. intentionem bonam comparat. Oculo: *Lucerna corporis tui est oculus tuus.* Desuper S. Gregorius, & Lyranus: *Quid ergo per oculum exprimitur, nisi opus suum praeueniens cordis intentio, qua priusquam se in actum exercent, iam hoc, quod appetit, contemplatur, quasi intuentem oculum sequitur.* Ita S. Gregorius lib. 28. moral. cap. 6. Sed cur intentio bona comparatur oculo? Respondet S. Paschasius lib. 4. in Matth. *Quia sicut oculis istis carnalibus omnia corporis membra ordinatè ad operationem diriguntur, ita intentione mentis, & luce fidei, cuncta virtutum genera, ut lucidum corpus perficiant, illustrantur:* Uti oculo instrumento, bene & aptè & proficue quis laborat, ad utilitatem temporalem utiliter operatur; ita bona intentione praeuolente, optima fiunt opera ad salutem aeternam; ita Lyranus in Lucam. *Si oculus tuus simplex fuerit, id est, intentio tua recta, sine plica falsa simulationis, totum corpus tuum, id est, congeries operationum tuarum lucidum erit, id est, meritorium vitae aeternae.*

CONCEPTUS III.

Ad Jobum inquit Deus cap. 38. *Ebi eras quando ponebas fundamenta terra? quis posuit mensuras ejus, si nosti? Super quas bases illius solidatae sunt?* S. Pontifex Gregorius acutè obseruat. Deum Jobum non interrogare, quis basibus innitatur, quæ moles quale aedificium; sed quærere Deum super quid ipsæ bases, ut solidæ stent, aedificatae sint, num super saxa, aut Petram; indicando: Si bases solidæ sunt, si firmæ, aedificium pariter solidum, ac firmum fore: ita interrogando Jobum, quasi una simul horreatur basim aedificii spiritualis, & animæ, fixum, ac firmum Job fabricet.

cet, certus sic basi spirituali firma, omne super ædificatum, firmum, stabile, & utile, ac meritorium futurum. Audiamus verba S. Pontificis: lib. 28. moral. cap. 13. *Non pensandum est bases quid sustinent, sed ubi sustentur, quia profectò humana corda divinitus perscrutantur, non solum quæ faciunt, sed etiam quid in operibus querunt.* Ex quibus verbis S. Gregorii utiquè intelligimus, quid sit ædificii spiritualis, animæ operationum, ut meritoria sint, basis, ac fundamentum; nempe bona intentio; bonæ intentioni, ut basi, si opera nostra superinstructa fuerint, erunt valida, ac meritoria vitæ æternæ: super quid basis fundata sit Deus Job interrogat, non quid in ipsis basibus fundatum, ut significet, se non tam pensare opera virtutum, quæ agimus, quam animi consilium, quo illa perpetramus, ut intentionis diligentissimam rationem habendam esse discamus, illa nempe est, quæ opera nostra, ut bona sint, ac meritoria, animat, & vivificat. *Sicut fabrica columnis, columna autem basi innituntur, ita vita nostra virtutibus, virtutes autem in intentione intima subsistunt, quisquis enim in DEI opere recta intentione firmatur, columna in structura fabrica spiritualis erigitur, ut in hoc templo, quod est Ecclesia, positus & utilitati sit & decori.* Concludit S. Gregorius.

CONCEPTUS IV.

Omnis adeps Domini erit jure perpetuo, in generationibus, & cunctis habitaculis vestris, nec sanguinem, nec adipem omnino comedetis. Præcipit Deus Levitici cap. 27. sanguis victimarum offerendarum olim ante altare profundi debebat, adepsque earum honori, & cultui divino consecrari: quod adeps consecratur, & Deo offeratur justum cenfeo, optima enim, & præstantissima Deo debentur; sed quod unà penes sanguis profundi debebat, mirum videtur: quid mysterii in eo latet, quod penes sacrificium, & adipem, ut Deo hoc sacrificium gratum foret, sanguis profundi debuerit? mysterium explicat Cyrillus Alexandrinus in Leviti; Intelligens per adipem, operationem quamlibet

libet

libet honestam; per sanguinem verò, Intentionem bonam, quasi intentio præmissa, ac ex corde profusa, operationi nostræ honesta, bonitatem, valorem, ac meritum tribuat. Audiatur Sanctus: *Sanguis sedes animi, qui sanguinem, is & animum adiungit, voluit ergo Deus in omni sacrificio voluntatem, cor, intentionem, velut sanguinem effundi coram se, nec guttula in alius usus reservata.*

CONCEPTUS V.

Fatetur sponsus animarum nostrarum Deus, cantic. cap. 4. de anima dilecta: *Vulnerasti, (ex textu Hebraico legitur) Rapuisti cor meum soror mea sponsa in uno crine colli tui.* Vicissim sponsa causam indicat, cur dilectus ejus sit valoris maximi, *electus ex millibus*: nimirum: *Caput ejus aurum optimum.* Crines sponsæ rapuerunt dilectum, & in vota sponsæ placidè traxerunt; crines vulnerarunt, sauciârunt cor dilecti, ut totum quantus, in dona & gratias sit profusus. Vicissim caput sponsæ, tam preciosum valentem, placidum, candidum & rubicundum, è millibus dilectum, & electum fecit. Quid per crines sponsæ, & quid per caput sponsi intelligendum est? de crine Respondet Richardus à S. Victore part. 3. cap. 28. in Cantic. *Crinis colli, est unica cogitatio, & præcipuè intentio, quâ laborat.* Intentio bona, dilectam facit animam operantem, bona intentio trahit Deum in vota ac desideria, facit opera numini accepta, & grata, nobis meritoria: audiatur S. Bonav. in cap. 11. Lucæ. *Vulnerasti cor meum soror mea sponsa in uno crine colli tui, id est, in unitate, & simplicitate intentionis rectæ, quâ sola Deo placet, & quia tales quidquid faciunt, ex charitate faciunt, id totum rectum est, & bonum, & lucidum; secundum illud: ut filii lucis ambulate, fructus enim lucis est in omni bonitate, & iustitiâ, & veritate.* De capite Sponsi inquit S. Bonaventura mox citatus: *Caput enim designat intentionem, quia ut caput est principium corporis, ita intentio est principium operis.*

operis. Desuper S. Bernardus in sententiis: *Sicut decor corporis in facie, ita decor totius operationis anima consistit in intentione, juxta illud Psalmi 44. Omnis gloria filii Regis ab intus.* Ergo intentio bona in operando trahit, & trahit in vota nostra animarum sponsum, intentio bona operum facit opus nostrum, animam dilectam Deo, & electam efficit.

CONCEPTUS VI.

Præmittit æterna veritas Lucae cap. 12. de Sancto Spiritu: *Ille vos docebit omnia:* S. Spiritus voluntas est; filius verò sapientia; sapientia munus est, docere, voluntatis verò munus non est docere, sed amare, & diligere: quomodo ergo Sanctus Spiritus, qui voluntas est, promittitur docere? docere, est rectitudinem rei, ac operi tribuere, Spiritus Sanctus ergo, qui voluntas est, promittitur docere: *Ille vos docebit omnia:* Noscamus inde: bona intentio, & voluntas, dat operibus nostris formam, & rectitudinem, ac valorem. Bona intentio recto tramite, ad bonum finem tendit, & manuducit. *Per bona intentionis radium enim merita illustrantur actionis.* Subscribit S. Gregorius lib. 28. moral. cap. 16.

CONCEPTUS VII.

Magdalena venit ad sepulchrum quærere JESUM, in sepulchrum inspiciens, cum sacratissimum corpus non inveniret, anxia circumspiciens obviam sibi hortulanum videt: ad quem audacter inquit, *tu sustulisti eum.* Joan. 20. O Magdalena! acu te tigisti, non errasti, non frustraris, voto potiris, JESUM, quem quæraris, invenisti; ipse est, qui divinitatis ope corpus suum sustulit e sepulchro, ac vivum præsentavit: audiatur S. Maximus hom. 3. *Rectè interrogat, si tu sustulisti eum, ipse enim tulit corpus suum, qui suscitavit, ipse tulit corpus, qui illud jaceus & dormiens, sua operatione collegit.* Quis manuductorem, & doctores nominabit, quo ducente, docente tam feliciter votis suis Magdalena

Pars II.

(U u)

dalena

dalena potitur? fructum suavissimum, JESUM dilectum suum obtinet? *Tu sustulisti eum.* Manu ducitricem tam fidam, doctorem tam fidelem nominat citatus Maximus, est quæ simplex & candida intentio; *Sancta ergo & simplex femina, Christum requirebat a Christo, & devotione mentis propheta.* Bona ergo intentio opera nostra facit fructifera, bona intentio indubiè invenit JESUM gratiam, Deique gloriam.

Epilogus.

Hortor ergo cum S. Laurentio Justiniano de disciplina Monasticæ, cap. 69. *Omnes Christi servi Deo placere cupientes, pro mordia dies, & actionum contentur consecrare altissimo, quænam cætera secutura opera, suo non declinent principio: quapropter mox ut somno evigilant, semper cor suum erigere contendunt. Prima vox, prima cogitatio, primus affectus, divinum resonet laudem, ignitam ad Deum dirigat supplicationem.* Addo ego: optimam intentionem.
Amen.

